

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 26 februari 1925 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 31 december 1924 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 10, som behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga här nedan intaget förslag till lag om ändrad lydelse av 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta.

I samband med denna proposition har utskottet till behandling förehaft nedannämnda inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nämligen inom första kammaren:

nr 76 av herr *von Koch* och

nr 179 av herr *Winberg*; samt

inom andra kammaren:

nr 175 av herr *Molander* och

nr 262 av herr *Samuelsson m. fl.*

A) I den av herr *von Koch* väckta motionen har yrkats, att riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förevarande förslag, att 7 § 1 stycket — därest icke ifrågavarande bestämmelse hellre ansåges böra få sin plats i 7 § 2 stycket — erhöle följande lydelse:

*Motion av
herr von
Koch.*

»Varder införsel beviljad, förordne utmätningsmannen, huru stort belopp av avlöningen skall, i den mån densamma förfaller, innehållas till gäldande av underhållsbidraget, med föreskrift tillika huru stort belopp av avlöningen som den underhållsskyldige må vid varje avlöningstillfälle själv uppbära, samt att innehållande må ske, endast i den mån återstående delen av avlöningen därtill förslår.»

Motioner av
herrar Sa-
muelsson
m. fl. och
Winberg.

B) I den av herr *Samuelsson m. fl.* väckta motionen och i den därmed lika-lydande motion, som väckts av herr *Winberg*, har yrkats:

1) att riksdagen måtte, med underkännande av Kungl. Maj:ts ifrågvarande förslag, för sin del antaga följande förslag till

Lag

om ändrad lydelse av 3, 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, 8 § i dess lydelse enligt lagen den 27 juni 1924 (nr 370) och 21 § i dess lydelse enligt lagen den 31 december 1918 (nr 1038), skola, 8 och 21 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

Utmätningssmannen låte skriftlig underrättelse om ansökningen bevisligen tillställas den underhållsskyldige med föreläggande för honom att, om han önskar yttra sig i ärendet, inom viss kort tid muntligen eller skriftligen till utmätningssmannen dels framföra de invändningar mot ansökningen, vartill han anser sig befogad, dels ock inkomma med erforderliga uppgifter, angående sina inkomster och ekonomiska villkor i övrigt ävensom angående omfånget av honom lagligen åliggande underhållsskyldighet samt övriga omständigheter, vartill hänsyn bör tagas vid ärendets avgörande.

6 §.

Införsel må ej beviljas till gäldande av bidragsbelopp, som förfallit till betalning tidigare än ett år, innan beslutet meddelas. Ej heller må bestämmelse givas, enligt vilken avlöning skulle komma att innehållas för annat bidragsbelopp än sådant, som är förfallet, då innehållandet skall äga rum, eller som näst därefter förfaller.

7 §.

Varder införsel beviljad, förordne utmätningssmannen först, att visst belopp av avlöningen, motsvarande vad den underhållsskyldige kan anses vara i behov av för eget och sin familjs underhåll (existensminimum), skall, i den mån avlöningen förfaller, undantagas från införsel. Nämnda belopp må ej sättas så lågt, att den underhållsskyldige kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för maka och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag.

I övrigt bestämme utmätningssmannen, huru stort belopp av avlöningen skall innehållas till gäldande av underhållsbidraget. Med hänsyn till den underhållsskyldige åliggande hyresbetalning eller andra särskilda omständigheter må vad av avlöningen skall innehållas kunna bestämmas till olika belopp för särskilda avlöningstillfällen inom viss tidsperiod.

Beviljas införsel till gäldande av bidrag åt flera underhållsberättigade, och förslår ej därtill det belopp, som må innehållas, varder detta belopp fördelat mellan de underhållsberättigade i förhållande till bidragens storlek.

Till ledning för utmätningsmännen vid bestämmande av belopp, som vid införsel bör undantagas för den underhållsskyldiges och hans familjs behov, låte Kungl. Maj:t efter socialstyrelsens hörande utfärda uppgift å levnadskostnaden inom olika orter i landet.

8 §.

Yppas efter det förordnande om införsel givits anledning till jämkning i de därvid meddelade bestämmelserna, äge utmätningsmannen utan hinder av det förra beslutet förordna om sådan jämkning.

Hava — — — — upphävt.

Sedan — — — — underhållsbidrag.

21 §.

Häftar någon för oguldna utskylder eller allmänna avgifter, skola beträffande sådana utskylder eller avgifter jämte stadgad indrivningsavgift eller uppboråsprovision denna lags bestämmelser om införsel för underhållsbidrag i tillämpliga delar lända till efterrättelse med följande tillägg och undantag:

1. I 3 § omförmälta underrättelse och föreläggande skola tillställas de skattskyldiga genom deras avsändande med posten i tjänsteförsändelse, varom av utmätningsmannen bör föras särskild bok; beslut om införsel må ej meddelas förr än skälig tid, minst åtta dagar, förflutit från underrättelsens avsändande till den skattskyldige.

2. Sedan — — — — tillämpning.

3. Beviljas — — — — betalning.

4. Vad i 10 § andra punkten och 17 § är föreskrivet skall ej äga tillämpning, dock skall underrättelse om beslut, varigenom införsel beviljats eller jämkats, med posten avsändas till den skattskyldige.

5. För den del av utskylderna eller avgifterna, som motsvaras av innehållet belopp, skall gäldenären ej vidare häfta, ändå att på grund av arbetsgivarens obestånd det innehållna icke kan utfås hos denne.

6. Arbetsgivaren vare pliktig att varje gång avlöning utbetalas utan särskild begäran lämna gäldenären skriftligt intyg om vad av löningen må hava innehållits.

7. I fråga om redovisning för influtna medel skola tillämpas de i sådant avseende i gällande författningen angående uppbörd och indrivning av utskylder och allmänna avgifter meddelade bestämmelser.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1925.

2) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om framläggande snarast möjligt av sådana ändringar i gällande lagstiftning, att för av arbetsgivare enligt införsellagen innehållet belopp skall i händelse av arbetsgivarens konkurs åtnjutas förmånsrätt jämlikt 17 kap. 3 § handelsbalken eller annat lagrum i samma kapitel.

*Motion av
herr Molander.*

C) I den av herr *Molander* väckta motionen har hemställts, att riksdagen måtte för sin del antaga följande förslag till

Lag

om ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1917 om införsel å avlöning, pension eller livränta.

Häri genom förordnas att 4 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta skola erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

Det åligger utmätningssmannen att verkställa erforderlig utredning angående den underhållsskyldiges inkomster och ekonomiska villkor i övrigt ävensom angående omfånget av honom lagligen åliggande underhållsskyldighet samt övriga omständigheter, vilka kunna vara av betydelse för prövning av ansökningen, och har utmätningssmannen att för sådant ändamål inhämta nödiga upplysningar hos såväl arbetsgivare eller myndighet som ock den underhållsskyldige. Arbetsgivare vare skyldig att på anfordran lämna utmätningssmannen uppgift angående den underhållsskyldiges anställning och avlöningsförhållanden.

Upplyses att den underhållsskyldige tagit anställning å annan ort, och är i följd därav utmätningssmannen ej vidare behörig, översände handlingarna jämte underrättelse om vad för övrigt i ärendet förekommit till behörig utmätningssman; och åligge det denne att ägna ärendet fortsatt handläggning.

21 §.

Häftar någon för oguldna utskylder eller allmänna avgifter, skola beträffande sådana utskylder eller avgifter jämte stadgad indrivningsavgift eller uppbördsprovision denna lags bestämmelser om införsel för underhållsbidrag i tillämpliga delar lända till efter rättelse med följande tillägg och undantag:

1) I 3 § omförmälda underrättelse och föreläggande skola tillställas den skattskyldige genom deras avsändande till honom med posten i vanligt brev.

2) Vad i 17 § stadgas skall ej gälla.

3) Det belopp, som skall innehållas av avlöning, må ej fastställas till viss summa för månad eller annan tidsperiod utan skall bestämmas till viss procent av vid varje avlöningstillfälle utgående lönebelopp, med iakttagande av att, därest den skattskyldiges sammanlagda inkomster för månad i allmänhet ej överstiga 100 kronor, högst 5 procent därav må innehållas, om de ej överstiga 200 kronor per månad, högst 10 procent samt, om de ej överstiga 300 kronor per månad, högst 15 procent.

4) Sedan tre år förflutit efter det utskylderna eller avgifterna förfallit till betalning, må införsel ej beviljas eller meddelat beslut om införsel äga tillämpning.

5) Beviljas införsel till gäldande av såväl underhållsbidrag som utskylder eller avgifter, och förslår ej därtill det belopp, som må innehållas, gånge detta belopp i första hand till bidragets betalning.

6) För den del av utskylderna eller avgifterna, som motsvaras av innehållet belopp, skall gäldenären ej vidare häfta, ändå att på grund av arbetsgivarens obestånd det innehållna icke kan utfås hos denne.

7) Arbetsgivaren vare pliktig att varje gång avlöning utbetalas lämna gäldenären skriftligt intyg om vad av avlöningen må hava innehållits.

8) I fråga om redovisning för influtna medel skola tillämpas de i sådant avseende i gällande författningar angående uppbörd och indrivning av utskylder och allmänna avgifter meddelade bestämmelser.

Denna lag skall träda i kraft fjorton dagar efter den dag, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget, tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen jämte därvid fogade protokollsutdrag. I fråga om vad motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionerna samt, i vad avser de av herr Molander framställda yrkanden, jämväl till en av herr Winberg vid 1924 års riksdag inom första kammaren väckt motion, nr 103.

Införsellagen avser i första hand indrivning av underhållsbidrag till barn och andra i 1 § angivna personer. De bestämmelser, som meddelats rörande införsel för underhållsbidrag, skola emellertid enligt 21 § med vissa modifikationer äga tillämpning även vid indrivning av utskylder och allmänna avgifter.

Beviljande av införsel ankommer på vederbörande utmättningsman (2 §). Denne skall därvid förordna, huru stort belopp av vederbörandes avlöning skall, i den mån den förfaller, innehållas till gäldande av den fordran, för vilken införsel söks (6 § 1 stycket). Det belopp, som skall innehållas, må ej sättas så högt, att gäldenären kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag (6 § 3 stycket).

Då införsel skall meddelas, åligger det utmättningsmannen att hos arbetsgivare eller myndighet söka inhämta upplysning angående de omständigheter, som kunna vara av betydelse vid prövning av införselärendet (4 §). Är fråga om införsel för underhållsbidrag, skall utmättningsmannen därjämte låta skriftlig underrättelse om ansökningen bevisligen tillställas den underhållsskyldige med föreläggande för honom att, där han har något att invända mot ansöknin-

Gällande
rätt.

gen eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas, inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande (3 §). Denna bestämmelse äger däremot icke tillämpning vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter (21 § 1:o).

Beviljas införsel för underhållsbidrag eller jämkas eller upphäves sådant beslut, skall underrättelse därom av utnättningsmannen med posten avsändas, bland annat, till den underhållsskyldige (10 §). Ej heller denna bestämmelse äger tillämpning vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter (21 § 1:o).

1924 års
riksdag.

I anledning av väckta motioner, nr 103 i första kammaren och nr 190 i andra kammaren, avlät 1924 års riksdag, efter tillstyrkan av första lagutskottet i utlåtande nr 9, till Kungl. Maj:ten en skrivelse, nr 44, däri riksdagen anhöll om utredning, huruvida och i vad mån införsellagen tarvade omarbetning eller komplettering i syfte att, utan äventyrande av lagens effektivitet, större trygghet vunnes för att den, hos vilken införsel beviljades, ej komme att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjöte underhållsbidrag, ävensom om vidtagande av de åtgärder i övrigt och framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

I första lagutskottets nyssnämnda utlåtande, som av riksdagen godkändes, anfördes, bland annat, att vid den av utskottet förordade utredningen borde undersökas, huruvida icke bestämmelser kunde meddelas i syfte att bereda gäldenären tillfälle att yttra sig, innan införsel för utskylder eller allmänna avgifter meddelades. Vidare borde det tagas under övervägande, huruvida icke för fastställande av det belopp, som vid införsel må innehållas, bestämdare riktlinjer kunde meddelas.

Det genom propositionen framlagda lagförslaget utgör resultatet av den utav riksdagen begärda utredningen.

De i propositionen och motionerna berörda huvudfrågorna.

De genom propositionen och motionerna framlagda förslagen hänföra sig i första hand till de båda i 1924 års utskottsutlåtande berörda frågorna om bestämmandet av det belopp, som vid införsel må innehållas av gäldenärens lön, och om gäldenärens underrättande vid införsel för utskylder och allmänna avgifter. Vidare hava vissa bestämmelser föreslagits i syfte att trygga införselgäldenärens och det allmännas rätt i sådana fall, då arbetsgivare, som på grund av införsellagen innehållit arbetares lön för gäldande av hans utskylder eller allmänna avgifter, kommer på obestånd.

Utskottet. Rörande dessa olika huvudfrågor får utskottet anföra följande:

1:o.

Bestämmandet av belopp, som vid införsel skall innehållas.

Såsom ovan framhållits, har i införsellagens nuvarande 6 § 3 stycket föreskrivits, att det belopp, som vid införsel skall innehållas, ej må sättas så högt, att gäldenären kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuter under-

hållsbidrag. Med hänsyn till den vidsträckta prövningsfrihet, som denna bestämmelse lämnar utmätningssmannen, har ifrågasatts, huruvida ej bestämdare riktlinjer för beloppets fastställande kunde meddelas.

I sådant avseende hava olika förslag framställts.

Sålunda föreslogs i ovan angivna vid 1924 års riksdag väckta motioner, bland annat, att i fråga om mindre inkomster i lagen skulle angivas viss maximiprocent, som vid införsel för utskylder och allmänna avgifter icke finge överskridas. Samma yrkande har vid innevarande riksdag framställts i den av herr *Molander* väckta motionen (motionen 175/II 21 § 3:o).

Gentemot en anordning med i lagen fixerade maximiprocentsatser har *föredragande departementschefen*, under åberopande av lagberedningens motiv till införsellagen och inkomna yttranden, framhållit, att de omständigheter, som inverka på avgörandet huru stor del av avlöningen bör förbehållas gäldenären, äro så skiftande, att ett tillfredsställande resultat icke kan nås med mindre det överlämnas åt vederbörande exekutiva myndigheter att i varje särskilt fall träffa detta avgörande.

Vad av departementschefen sålunda anförts synes *utskottet* vara övertygande, och kan utskottet följaktligen icke tillstyrka bifall till herr *Molanders* motion i denna del.

Det genom *propositionen* framlagda förslaget avser att, med bibehållande av utmätningssmannens prövningsfrihet, i särskilda avseenden giva honom närmare ledning vid avgörandet.

I det kungliga förslaget upptages sålunda till en början en erinran att, med hänsyn till gäldenären åliggande hyresbetalning eller andra särskilda omständigheter, vad av avlöningen skall innehållas må kunna bestämmas till olika belopp för särskilda avlöningstillfällen inom viss tidsperiod (prop. 7 § 2 st.).

Mot denna bestämmelse, som synes stå i god överensstämmelse med den gällande införsellagstiftningens grunder, har *utskottet* intet att erinra.

I *propositionen* framhålles vidare, att, då, såsom för närvarande gäller, visst belopp av lönen skall innehållas, det kan, om avlöningen för gäldenären sjunker väsentligt under vad han vid införselns meddelande uppbar, inträffa, att gäldenären får mycket litet över för sig och sin familj. Till gäldenärens skydd föreslås därför, att bestämmelsen om innehållande av visst belopp av lönen skall kompletteras med ett stadgande, att tillika skall angivas viss av utmätningssmannen fastställd procent av avlöningen, som det innehållna beloppet ej må överstiga (prop. 7 § 1 st.). En minskning av avlöningens storlek skall alltså enligt *propositionen* kunna automatiskt medföra en motsvarande minskning av det belopp, som vid varje avlöningstillfälle må innehållas, och de procentsatser, som därvid skola tillämpas, skola för varje särskilt fall bestämmas av utmätningssmannen och således icke i själva lagen fixeras.

Motionärerna söka att vinna en lösning av denna fråga på andra vägar.

Herr *Molander*, som dock allenast tar hänsyn till införsel för utskylder och allmänna avgifter, föreslår, att i lagen skall införas bestämmelse därom, att det belopp, som skall innehållas av avlöningen, ej må fastställas till viss summa

för månad eller annan tidsperiod utan skall bestämmas till viss procent av vid varje avlöningstillfälle utgående lönebelopp (motion 175/II 21 § 3:o).

I den av herr *von Koch* väckta motionen ävensom i de motioner, som framlagts av herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg* åter föreslås — med olika formuleringar — att utmätningssmannen vid bestämmande av det belopp av avlöningen, som skall innehållas, skall fastställa ett existensminimum för gäldenären, vilket skall lämnas fritt från införsel. Herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg* föreslå därjämte, att Kungl. Maj:t efter socialstyrelsens hörande skall utfärda uppgift å levnadskostnaderna inom olika orter i landet till ledning för utmätningssmännen vid bestämmande av belopp, som vid införsel bör undantagas för den underhållsskyldiges och hans familjs behov (motionerna 76/I 7 § och 262/II 7 §).

Beträffande de olika förslag, som sålunda väckts, får *utskottet* anföra följande: För en riktig tillämpning av bestämmelsen att det belopp, som vid införsel skall innehållas av avlöningen, ej må sättas så högt, att gäldenären kommer att sakna medel till underhåll för sig och de sina, förutsättes, att utmätningssmannen för sig klargör, vilket belopp kan anses utgöra gäldenärens existensminimum. Den naturliga gången vid införselbeslutets meddelande bör därför vara, att utmätningssmannen, utgående från detta existensminimum, bestämmer, huru stor del av avlöningen, i den mån densamma överstiger detta minimum, genom införsel skall tagas i anspråk.

Genom att i lagen fastslå att utmätningssmännen vid meddelande av införsel skola gå till väga på detta sätt, torde ökade garantier vinnas för att beslutet kommer att föregås av en omsorgsfull prövning av det särskilda falllets enskildheter.

Men vidare torde i sådana fall, där gäldenärens inkomster efter införselbeslutets meddelande minskas, en dylik bestämmelse vara ägnad att effektivare skydda gäldenärens existensminimum än en bestämmelse om av utmätningssmannen fastställda maximiprocentsatser. Sjunker avlöningen till eller under existensminimum, bör nämligen ej blott en minskning av det innehållna beloppet inträda utan innehållandet av gäldenärens avlöning tills vidare helt upphöra.

7 § 1 st. i
utskottets
förslag.

I enlighet med de anförda synpunkterna har *utskottet* omarbetat 1 och 2 styckena i det kungliga förslaget 7 §. Därvid har bestämmelsen att det belopp, som skall innehållas, ej må sättas så högt, att den underhållsskyldige »kommer att sakna medel till underhåll» för sig och de sina, utbytt mot en bestämmelse, att ett belopp, motsvarande »vad den underhållsskyldige kan anses behöva till underhåll» för sig och de sina, skall förbehållas honom. Omformuleringen är i denna del betingad av tekniska hänsyn och avser icke någon ändring i sak. I detta sammanhang må även framhållas, att i sådana fall, där gäldenären utöver avlöningen jämväl äger inkomster, som icke kunna göras till föremål för införsel, utmätningssmannen enligt sakens natur skall taga hänsyn även till dessa inkomster.

Såsom förut nämnts, har i de av herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg* väckta motionerna vidare föreslagits, att bestämmelse skulle meddelas därom, att Kungl. Maj:t efter socialstyrelsens hörande skulle till utmätningssmannens

ledning utfärda uppgifter å levnadskostnaderna å olika orter i riket. I betraktande av den kännedom, utmätningmännen, var i sin ort, måste anses äga rörande levnadskostnaderna, synes emellertid utfärdandet av sådana uppgifter ej vara erforderligt. Förbises kan ej heller, att, med hänsyn till dylika uppgifters schematiska karaktär, en viss fara skulle uppstå för att existensminimum bleve fastställt utan behörigt iakttagande av omständigheterna i det särskilda fallet. *Utskottet* har därför icke kunnat biträda det av motionärerna väckta förslaget.

2:o.

Genom *propositionen* föreslås ändring i 21 § 1) införsellagen i syfte att i viss utsträckning tillförsäkra *gäldenären rätt att bli hörd, innan införsel för utskylder eller allmänna avgifter meddelas.*

Gäldenärens underrättande vid införsel för utskylder m. m.

Enligt förslaget skall utmätningssmannen, där ej på grund av hans kännedom om gäldenärens förhållanden eller eljest sådant finnes obehövt eller ej lämpligen eller utan avsevärd tidsutdräkt kunna äga rum, meddela gäldenären underrättelse om att indrivning påkallats och att han, där han har något att invända mot införsel eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas, äger att inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande. Sådant meddelande till gäldenären må lämnas genom tjänstebrev eller annorledes.

I de av herr *Molander*, å ena, samt herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg*, å andra sidan, väckta motionerna föreslås, att gäldenären vid införsel för utskylder och allmänna avgifter — liksom vid införsel för underhållsbidrag — undantagslöst skall erhålla underrättelse om att indrivning påkallats och föreläggande att yttra sig i saken. Sådant underrättelse skall tillställas honom genom postförsändelse, och enligt de motioner, som väckts av herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg*, skall utmätningssmannen vara skyldig föra särskild bok över sådana försändelser. Sistnämnda motionärer föreslå därjämte bestämmelse, att införsel för utskylder och allmänna avgifter ej skall få meddelas förrän skälig tid, minst åtta dagar, förflutit från underrättelsens avsändande till den skattskyldige (motionerna 175/II 21 § 1:o och 262/II 21 § 1:o).

Motionärerna föreslå slutligen vissa ändringar av övervägande redaktionell art, herr *Molander* i fråga om 3 § och herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg* i fråga om 4 §.

Såsom departementschefen erinrat, ställer sig frågan om gäldenärens hörande i införselärendet väsentligt olika, allteftersom införseln avser underhållsbidrag eller utskylder. Den skyldighet att underrätta gäldenär om ansökan rörande införsel för underhållsbidrag, varom stadgas i 3 § införsellagen, är meddelad för att gäldenären skall kunna dels framställa de anmärkingar mot fordringen, vartill han kan anse sig befogad, och dels framföra sina önskemål rörande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas. Då utskylder få uttagas oavsett fel i debitering och däröver anförda besvär, är vid införsel för utskylder underrättelse icke i samma grad som vid införsel för underhålls-

bidrag av behovet påkallad för att bereda gäldenären tillfälle att göra invändning mot fordringen. En underrättelse till gäldenären erhåller följaktligen vid införsel för utskylder sin huvudsakliga betydelse därigenom, att den bereder gäldenären tillfälle att redogöra för sina ekonomiska förhållanden.

Äro då dessa redan förut kända för utmätningssmannen, saknas anledning att lämna gäldenären tillfälle att yttra sig före införselns meddelande. Av den i propositionen åberopade utredningen synes framgå, att flertalet av de gäldenärer, hos vilka utskylder uttagas medelst införsel, så gott som ständigt äro underkastade sådan införsel. Att fordra särskild underrättelse till dessa skattskyldiga för varje gång införseln kommer att avse nya utskylder, lärer icke kunna ifrågakomma. Även i övrigt kunna, såsom ock i propositionen framhållits, omständigheterna föranleda till att underrättelse ej bör meddelas, exempelvis där utmätningssmannen har skälig anledning antaga, att gäldenären skall begagna sig av underrättelsen allenast till att byta arbetsplats för att sålunda undgå införsel.

Utskottet ansluter sig därför till propositionen därutinnan, att skyldigheten att underrätta gäldenären före beviljande av införsel för utskylder icke bör göras obligatorisk.

Vad bestämmelsens avfattning angår, vill utskottet erinra om att bestämmelsen i det till lagrådet remitterade förslaget föreskrev, att underrättelse skulle lämnas, »där omständigheterna ej till annat föranleda».

Häremot anmärkte lagrådet:

»Av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet, sammanställt med vissa av honom refererade erinringar av länsstyrelser, framgår att de fall, i vilka underrättelse till gäldenär om ifrågasatt införsel bör äga rum jämlikt den föreslagna bestämmelsen under 1) i förevarande paragraf, förutsättas komma att utgöra en jämförelsevis ringa del av samtliga fall av införsel enligt paragrafen. Onekligen är emellertid lagtextens lydelse, enligt vilken underättelse skall meddelas gäldenären, där omständigheterna ej till annat föranleda, ägnad att ingiva en annan föreställning om dess innebörd. I och för sig möter väl ej hinder att formulera stadgandet enligt den i förslaget antagna principen, vilken ju blott innebär, att underrättelse ej må underlätas utan att särskilda skäl kunna åberopas. Men med hänsyn till den ömtåliga beskaffenheten av här ifrågavarande ärenden synes det önskligt att något tydligare utmärka den ganska fria prövningsrätt av behovet och möjligheten att meddela sig med gäldenären, som förslaget torde avse att tillägga utmätningssmannen. Exempelvis torde kunna stadgas, att utmätningssmannen bör söka tillställa gäldenären underrättelse, där ej på grund av utmätningssmannens kännedom om gäldenärens förhållanden eller eljest sådan finnes vara obehövlig eller ej lämpligen eller utan avsevärd tidsutdräkt kunna äga rum. Härigenom bleve ock med större klarhet än i förslaget angivet, att — i motsats mot vad enligt 3 § gäller — det även i de fall, där utmätningssman har att i vad på honom ankommer sörja för meddelande till gäldenären, icke är en förutsättning för införselätgårdens behöriga företagande, att underrättelse verkligen kommit gäldenären till handa.»

Då det synes önskvärt att i lagen skarpere framhäves, att underrättelse ej må underlätas utan att särskilda skäl kunna åberopas, har utskottet på det sätt jämkat bestämmelsens avfattning, att underrättelse skall lämnas, »där ej utmätningssmannens kännedom om gäldenärens förhållanden gör sådant obehövligt eller eljest särskilda omständigheter föranleda undantag».

I detta sammanhang vill utskottet betona, att den omständigheten att under-

21 § 1) i utskottets förslag.

rättelse, som enligt detta lagrum översänts till gäldenären, icke kommit denne till handa, ej bör anses utgöra laga hinder för införselns meddelande.

I de av herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg* väckta motionerna har slutligen föreslagits sådan ändring i 21 § införsellagen, att *underrättelse om beslut, varigenom införsel för utskylder eller allmänna avgifter beviljats eller jämkats*, skulle med posten avsändas till den skattskyldige (motionen 262/II 21 § 4:o). Enligt herr *Molanders* motion skulle gäldenären jämväl underrättas om beslut, varigenom sådan införsel upphävts.

I likhet med departementschefen finner *utskottet* dylik bestämmelse icke böra meddelas. Den fördel, gäldenären skulle hava av en sådan bestämmelse, synes icke kunna uppväga det ökade arbete, som bestämmelsen skulle medföra. Gäldenärens berättigade intresse lär vara tillräckligt tillgodosett genom att han, på sätt föreslagits, erhåller underrättelse om att införselförfarande mot honom påkallats.

3:o.

Då en fordran indrives genom införsel, lär enligt gällande rätt fordringen icke kunna anses gulden i och med det att ett motsvarande belopp av gäldenärens lön innehålles av arbetsgivaren, utan först då beloppet av denne redovisats till fordringsägaren. Kommer arbetsgivaren på obestånd, innan redovisning skett, torde följaktligen förlusten gå ut över gäldenären.

Införselfrågor, som sammanhänga med arbetsgivarers obestånd.

För att förebygga de obilliga resultat, som detta vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter kan medföra, föreslås i *propositionen* införandet av en bestämmelse i 21 § införsellagen, att gäldenären ej vidare skall häfta för den del av utskylderna eller avgifterna, som motsvaras av innehållet belopp, ändå att på grund av arbetsgivarens obestånd det innehållna icke kan utfås hos denne. I anslutning härtill föreslås bestämmelse därom, att arbetsgivaren skall vara pliktig att varje gång avlöning utbetalas lämna gäldenären skriftligt intyg om vad av avlöningen må hava innehållits (prop. 21 § 5:o och 6:o).

I de av herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg* väckta motionerna föreslås, att i sistnämnda bestämmelse skall intagas föreskrift därom, att arbetsgivaren utan särskild begäran skall lämna sådant intyg (motionen 262/II 21 § 6:o).

Emot de av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna har *utskottet* intet att erinra. Vad särskilt angår frågan om intyg rörande innehållet belopp, torde skyldighet för arbetsgivaren att självant lämna sådant intyg följa redan av Kungl. Maj:ts förslag.

I anledning av den föreslagna bestämmelsen att vid införsel för utskylder fordringsägaren — staten eller kommunen — skall bära risken av att innehållet belopp på grund av arbetsgivarens obestånd icke kan utfås hos denne, hemställa herrar *Samuelsson m. fl.* och *Winberg* om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om framläggande snarast möjligt av sådana ändringar i gällande lagstiftning, att för av arbetsgivare enligt införsellagen innehållet belopp skall i händelse av arbetsgivarens konkurs åtnjutas förmånsrätt jämlikt 17 kap. 3 § han-

delsbalken eller annat lagrum i samma kapitel. I 17 kap. 3 § handelsbalken behandlas den förmånsrätt, som är förbunden med handpant och vissa retentionsrätter.

Vid bedömande av frågan om behovet av en lagändring må till en början anmärkas, att den förmånsrätt för utskylder, som behandlas i 17 kap. 12 § handelsbalken, förutsätter, att den skattskyldige själv kommit i konkurs. Den torde följaktligen icke kunna åberopas i förevarande fall. Men härmed är frågan, huruvida fordringen enligt gällande rätt över huvud är förbunden med förmånsrätt, icke avgjord.

I 17 kap. 4 § handelsbalken stadgas förmånsrätt i arbetsgivares konkurs, bland annat, för betjänters och tjänstehjorns lön för sista året och annan arbetares dagpenning eller avlöning, som ej stått inne längre än tre månader efter förfallodagen. Där stat eller kommun genom införsel övertar en sådan lönefordran såsom likvid för oguldna utskylder, kan med skäl ifrågasättas, att jämväl den med lönefordringen förbundna förmånsrätten övergår på staten eller kommunen.

En sådan uppfattning vinner stöd i åtskilliga uttalanden, som i svensk teori och praxis förekommit beträffande likartade spörsmål.

Sålunda har lagrådet vid ett tillfälle tagit ståndpunkt till frågan, huruvida vid frivillig överlåtelse av en lönefordran den i 17 kap. 4 § handelsbalken stadgade förmånsrätten övergår på den, som övertagit fordringen. I anledning av en vid 1914 års senare riksdag ifrågasatt provisorisk utsträckning av giltighetstiden för den i nyssnämnda lagrum stadgade förmånsrätten för lönefordringar uttalades nämligen inom lagrådet den meningen, att enligt gällande rätt en fordran på inestående lön även efter överlåtelse från den ursprungliga fordringsägaren vore förenad med den förmånsrätt, som denne kunnat påfordra, och denna uppfattning delades även av chefen för justitiedepartementet (Kungl. Prop. 280/1914 B).

Anmärkas må även, att den beslåktade frågan, huruvida den, som gått i borgen för annans förbindelse, när han nödgas infria densamma, inträder icke blott i borgenärens fordringsrätt utan även i hans förmånsrätt, numera i praxis besvarats jakande i mål rörande förmånsrätt enligt 17 kap. 6 § handelsbalken för oguldna arrendeavgifter med mera.

Anses kronan och kommunerna vid införsel inträda i den förmånsrätt, som enligt 17 kap. 4 § handelsbalken tillkom arbetaren för hans lönefordran, torde särskilda bestämmelser till tryggande av det allmännas rätt icke vara erforderliga. Skulle emellertid behov yppa sig att i lag reglera hithörande frågor, läser Kungl. Maj:t icke underlåta att för riksdagen framlägga förslag i det av motionärerna berörda ämnet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick godkännas, måtte för sin del antaga följande

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Lag

om ändrad lydelse av 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 (nr 380)
om införsel i avlöning, pension eller livränta.

Härigenom förordnas, att 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, 8 § i dess lydelse enligt lagen den 27 juni 1924 (nr 370) och 21 § i dess lydelse enligt lagen den 31 december 1918 (nr 1038), skola, 8 och 21 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Införsel må ej beviljas till gäldande av bidragsbelopp, som förfallit till betalning tidigare än ett år, innan beslutet meddelas. Ej heller må bestämmelse givas, enligt vilken avlöning skulle komma att innehållas för annat bidragsbelopp än sådant, som är förfallet, då innehållandet skall äga rum, eller som näst därefter förfaller.

7 §.

Varder införsel beviljad, förordne utmätningsmannen, huru stort belopp av avlöningen skall, i den mån densamma förfaller, innehållas till gäldande av underhållsbidraget, med föreskrift tillika, att det vid varje avlöningstillfälle innehållna beloppet dock ej må överstiga viss angiven procent av då förfallande avlöning.

Det belopp, som skall innehållas, må ej sättas så högt, att den underhållsskyldige kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag. Med hänsyn till den underhållsskyldige åliggande hyresbetalning eller andra särskilda omständigheter må vad av avlöningen skall innehållas kunna bestämmas till olika belopp för särskilda avlöningstillfällen inom viss tidsperiod.

7 §.

Varder införsel beviljad, förordne utmätningsmannen, huru stort belopp av avlöningen skall, i den mån densamma förfaller, innehållas till gäldande av underhållsbidraget, med föreskrift tillika att vid varje avlöningstillfälle visst angivet belopp, motsvarande vad den underhållsskyldige kan anses behöva till underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag, skall förbehållas den underhållsskyldige, samt att förty innehållande må ske endast i den mån avlöningen överskjuter sistnämnda belopp. Vad av berörda överskott sålunda skall innehållas må, med hänsyn till den underhållsskyldige åliggande hyresbetalning eller andra särskilda omständigheter, kunna bestämmas till olika belopp för särskilda avlöningstillfällen inom viss tidsperiod.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

Beviljas införsel till gäldande av bidrag åt flera underhållsberättigade, och förslår ej därtill det belopp, som må innehållas, varde detta belopp fördelat mellan de underhållsberättigade i förhållande till bidragens storlek.

8 §.

Yppas, efter det förordnande om införsel givits, anledning till jämkning i de därvid meddelade bestämmelser, äge utmätningssmannen utan hinder av det förra beslutet förordna om sådan jämkning.

Hava — — — — — upphävt.

Sedan — — — — — underhållsbidrag.

21 §.

Häftar någon för oguldna utskylder eller allmänna avgifter, skola beträffande sådana utskylder eller avgifter jämte stadgad indrivningsavgift eller uppboordsprovision denna lags bestämmelser om införsel för underhållsbidrag i tillämpliga delar lända till efter rättelse med följande tillägg och undantag:

1) Vad i 3 § stadgas skall ej gälla, men varde, där ej på grund av utmätningssmannens kännedom om gäldenärens förhållanden eller eljest sådant finnes vara obehövt eller ej lämpligen eller utan avsevärd tidsutdräkt kunna äga rum, genom tjänstebrev eller annorledes underrättelse gäldenären meddelad om att indrivning påkallats och att han, där han har något att invända mot införsel eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas, äger att inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande.

1) Vad i 3 § stadgas skall ej gälla, men varde, där ej *utmätningssmannens kännedom om gäldenärens förhållanden gör sådant obehövt eller eljest särskilda omständigheter föranleda undantag*, genom tjänstebrev eller annorledes underrättelse gäldenären meddelad om att indrivning påkallats och att han, där han har något att invända mot införsel eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas, äger att inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande.

2) Sedan — — — — — tillämpning.

3) Beviljas — — — — — betalning.

4) Vad i 10 § andra punkten och 17 § är föreskrivet skall ej äga tillämpning.

5) För den del av utskylderna eller avgifterna, som motsvaras av innehållet belopp, skall gäldenären ej vidare häfta, ändå att på grund av arbetsgivarens obestånd det innehållna icke kan utfås hos denne.

6) Arbetsgivaren vare pliktig att varje gång avlöning utbetalas lämna gäldenären skriftligt intyg om vad av löningen må hava innehållits.

7) I fråga om redovisning för influtna medel skola tillämpas de i sådant av-

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

seende i gällande författningar angående uppbörd och indrivning av utskylder och allmänna avgifter meddelade bestämmelser.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1925.

2) att de i anledning av propositionen väckta motionerna, i vad de icke kunna anses besvarade genom utskottets hemställan under 1) här ovan, ej måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 februari 1925.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, *Hederstierna*, *Jacob Larsson*, *Rogberg*, *Lyberg*, *Klefbeck*, *P. E. A. Jonsson** och *Ernst Svensson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* i Halmstad, *Lindley**, *Leo**, *Jansson* i Edsbäcken*, *Söderberg*, *Johansson* i Brånalt, *Nilsson* i Antnäs och *Christenson* i Södertälje.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer

1) av herr *Rogberg*, som yttrat:

»Jämlikt de i propositionen omnämnda undersökningarna synes det endast vara utmätningsmännen i vissa distrikt å landsbygden, emot vilka anmärkningar beträffande deras förfarande vid införsel kunnat riktas. I verkligheten är det således endast emot enskilda missbruk, som åtgärder av riksdagen ifrågasatts; men enskilda missbruk å förevarande område lära icke förhindras genom ändringar i lagen. För övrigt kan varken utskottets förslag eller Kungl. Maj:ts förslag anses giva den omskrivna, av riksdagen önskade större tryggheten mot onödig stränghet i lagtillämpningen. Däremot är det sannolikt, att lagens effektivitet nedsättes, och det antingen utmätningsmannen åläggas vid införsel göra förbehåll för vad den underhållsskyldige kan anses behöva för sig och sin familj,

eller han förpliktas bestämma det innehållna beloppet i angiven procent på förfallande avlöning. Huru betungande det nya förfarandet blir för alla utmätningsmän, därom kan upplysning hämtas från propositionen, och den ökade arbetsbördan för utmätningsmännen uppväges ej av någon motsvarande vinst för de skattskyldige.

Till undanröjande av den obillighet, som i enskilt fall uppkommit antingen av allt för stort nit hos utmätningsmannen eller av brister i hans utredning, kunde föreskrivas åläggande för utmätningsmännen att, fullständigare än hittills i allmänhet torde hava skett, i sammanhang med beslut om införsel lämna skriftlig erinran om möjligheten att erhålla jämkning i införselbeslutet eller ändring i detsamma. Om vidare till förmån för gäldenär stadgades stämpelfrihet i införselmål med därav säkerligen följande ökad prövning hos överexekutor av utmätningsmännens åtgärder och beslut i dylika mål, skulle man sannolikt i stor omfattning nå vad som egentligen behövs, nämligen att i ett och annat enskilt fall den ene utmätningsmannen beflitar sig om mera mildhet i beslutet och den andre om större omsorg vid utredningen före beslutet. De härutinnan erforderliga föreskrifterna torde, åtminstone till en del, kunna givas genom instruktion av Kungl. Maj:t.

På grund av det anförda har jag inom utskottet hemställt, att utskottet måtte föreslå,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition och de i ärendet väckta motionerna icke måtte av riksdagen bifallas.»

2) av herr *Christenson* i Södertälje, som, med instämmande av herrar *Rogberg* och *Nilsson* i Antnäs, anförde:

»Enligt nu gällande lag får vid meddelande av beslut om införsel det belopp, som må innehållas, »ej sättas så högt, att den underhållsskyldige (resp. skattskyldige) kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag». Utmättningsmannen skall sålunda redan nu vid fastställande av införsel tillse, att den underhållsskyldige icke blottställes på erforderliga medel till sitt och sin familjs uppehälle, varvid utmätningsmannen givetvis har att taga hänsyn till alla de förhållanden, som kunna inverka på saken. Emellertid kan det ju inträffa, att avlöningen efter införselns fastställande sjunker, så att införselbeloppet blir allt för högt i förhållande till den reducerade avlöningen. Såsom ett skydd för den underhålls- eller skattskyldige vid en sådan eventualitet har Kungl. Maj:t i förevarande proposition föreslagit, att det vid fastställande av införsel skulle föreskrivas, att det vid varje avlöningstillfälle innehållna beloppet ej må överstiga viss angiven procent av då förfallande avlöning. Härigenom skulle uttryckligen lagfästas ett förfarande, som beträffande införsel för utskylder redan nu tillämpas på många håll i vårt land, nämligen att vid införsel fastställa icke ett visst angivet belopp utan en viss procent av avlöningen. Denna procent brukar bestämmas olika alltefter den skattskyldiges olika förhållanden, varvid hänsyn tages bland annat till avlöningens storlek och till antalet familjemedlemmar, som vederbörande har att försörja. I regel torde

ej lägre än 5 procent och ej högre än 20 procent fastställas. Det har visat sig, att detta procentsystem fungerat mycket tillfredsställande och lämnat goda resultat. Det innehållna beloppet anpassas vid varje avlöningstillfälle efter den utfallande avlöningen, och torde detta smidigt verkande förfaringsätt vara till fördel för såväl fordringsägaren (stat eller kommun) som för gäldenären (den skattskyldige).

Mot Kungl. Maj:ts förslag har invänts, att fall kunna inträffa, då avlöningen nedgår så mycket, att den underhålls- eller skattskyldige icke kan avstå något av sin lön. Härvid må erinras, att det i sådana relativt sällan inträffande fall står öppet för vederbörande att enligt 7 § i införsellagen (8 § i Kungl. Maj:ts förslag) hos utmätningssmannen påkalla jämkning av införselbeslutet, vilken ej torde vägras, där bärande skäl förebragts.

Emellertid har nu utskottet, för att i förevarande avseende bereda större trygghet åt den underhålls- eller skattskyldige, i huvudsaklig överensstämmelse med vad som härutinnan yrkats i motioner av herr von Koch samt herrar Samuelsson m. fl. och Winberg, föreslagit åläggande för utmätningssmannen att i införselbeslutet såsom vid varje avlöningstillfälle fritt från införsel fixera ett visst angivet belopp av avlöningen. Ett sådant förfarande är enligt min uppfattning av flera skäl olämpligt. Det blir en synnerligen grannlaga och svår uppgift att på sådant sätt fastställa ett visst existensminimum för var och en av den stora mängd underhålls- och skattskyldiga, som det här gäller. Många omständigheter äro av beskaffenhet att inverka på ett dylikt bestämmande, vilka kunna föranleda olika resultat för kanske skenbart likställda. Olika utmätningssmän, kanske boende på samma plats, kunna tillämpa olika grunder vid fastställande av existensminimum. Härav alstras missnöje och klagomål. För övrigt är det alldeles omöjligt att, då fråga är om utskylder och antalet införselbeslut härutinnan för många utmätningssmän uppgå till åtskilliga tusen per år, undvika ett i viss mån summariskt förfarande, som ej går väl tillsammans med utskottets förslag. Detta torde såsom regel förutsätta fastställande av två belopp, dels det som skall innehållas och dels det som under alla förhållanden skall vara införselfritt, en synnerligen tungrodd och besvärlig anordning.

Därtill kommer, att ett stadgande som det nu ifrågasatta är ägnat att betänkligt äventyra lagens effektivitet. Sålunda kan exempelvis framhållas, att vid det ofta förekommande ackordsarbetet det är vanligt, att arbetaren för varje vecka uppbär endast timlönen eller därunder för att, när det arbete, som utförts på ackord, blivit färdigt, utfå ett ofta ganska stort ackordsöverskott. Det kan då lätt inträffa att den avlöning, som uppbäres vid en mängd avlöningstillfällen, icke överstiger fastställt existensminimum och sålunda enligt förslaget blir fri från införsel. Det är ej säkert, att utmätningssmannen kan erhålla kännedom om, när ett ackordsöverskott utbetalas och då går detta fritt från högre införselbelopp än det, som från början fastställts. Liknande förhållande kan inträffa vid eljest ojämnt utfallande avlöningsbelopp. Att dylika resultat bliva särskilt otillfredsställande, då fråga är om underhållsbidrag åt barn inom eller utom äktenskap ligger i öppen dag. Det må även framhållas, att många

arbetare med låga inkomster, kanske föga över det av en utmättningsman fastställda existensminimum, äro angelägna att i vederbörlig ordning inbetala sina utskylder och även, ofta med stora svårigheter och umbäranden, skaffa sig utvägar att fullgöra denna sin skyldighet. Vilket intryck skall det göra på dem, att deras arbetskamrater med liknande inkomster i stor utsträckning kunna gå fria från skatt? Säkerligen kommer ett sådant förhållande icke att uppmuntra men väl i hög grad minska intresset för fullgörande av skyldigheten att betala utskylder. I detta sammanhang må framhållas, att systemet med ett på förhand fastställt införselritt belopp kan tänkas verka i den riktningen, att den underhålls- eller skattskyldige ej bryr sig om att söka få upp sin avlöning utöver nämnda belopp, och sålunda föranleda minskning av arbetsintensiteten, ett förhållande som givetvis vore ur flera synpunkter att beklaga.

Vidare må erinras, att då nuvarande lag, såsom ovan nämnts, stadgar, att det belopp, som må innehållas, ej må sättas så högt, »att den underhållsskyldige kommer att sakna medel till underhåll för sig själv» etc., i vilket avseende Kungl. Maj:t icke ifrågasätter någon ändring, så föreslår nu utskottet, att från införsel skall undantagas »visst angivet belopp, motsvarande vad den underhållsskyldige kan anses behöva till underhåll för sig själv» etc. Utskottet avser visserligen härmed icke någon ändring i sak, men torde det ligga nära till hands att antaga, att många underhållsskyldiga — kanske även utmättningsmän — vilka ej få del av utskottets betänkande, av den nya formuleringen skola få den uppfattning, att en verklig ändring är avsedd i den riktning, att införsel hädanefter icke kan äga rum i samma utsträckning som hittills.

Av vad som nu anförts torde framgå, att, såsom förut framhållits, utskottets förslag till ändringar i 7 § skulle i hög grad inverka menligt på lagens effektivitet. Men ett sådant resultat står i strid mot förra årets riksdags skrivelse i ämnet. I denna skrivelse framhölls nämligen uttryckligen, att lagens effektivitet icke finge äventyras av dess ifrågasatta omarbetning och komplettering.

Däremot torde Kungl. Maj:ts förslag till formulering av 7 § icke vara av beskaffenhet att äventyra lagens effektivitet, varför jag, då detta förslag även i övrigt synes mig tillfredsställande, tillstyrker dess antagande oförändrat.

Vad därefter angår det i 21 § 1 mom. enligt förevarande proposition ifrågasatta förfarandet att underrätta gäldenären »om att indrivning påkallats och att han, där han har något att invända mot införsel eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas, äger att inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande», torde ett sådant stadgande komma att i hög grad bliva betungande för utmättningsmännen samt försena indrivningsarbetet utan motsvarande nytta. Särskilt kan denna olägenhet befaras på grund av den stora mängd besök och framställningar hos utmättningsmännen, som underrättelsens formulering säkerligen kommer att föranleda. Den skattskyldige vet numera så gott som undantagslöst, att uraktlåtenhet att i behörig ordning erlægga skatt medför påföljd av utmätning eller införsel, och behöver han sålunda icke någon underrättelse härom. Har han verkligt skäl att hos utmättningsmannen göra någon erinran eller framställning, innan införsel fastställes, kan han mycket väl opåmint göra detta under tiden närmast efter

uppbördsstämman avslutande. Det dröjer alltid någon tid, innan restlängden ankommer till utmätningsmannen och denne efter införskaffande av upplysningar hinner fastställa införsel. Och även om den skattskyldige icke skulle före införselbeslutet få tillfälle framställa befogade erinringar, står det honom alltid fritt att göra det efter beslutets meddelande. Frågan om ett underrättelseförfarande var uppe även vid 1918 års urtima riksdag, då förslag därom förelåg. Bestämmelser härom uteslötos emellertid på förslag av det särskilda utskottet, vilket under framhållande av de praktiska olägenheter och den betydande arbetsbörda för utmätningsmännen, som förslaget skulle medföra, yttrade bland annat: »I syfte att åstadkomma en mera effektiv tillämpning av ifrågavarande institut anser utskottet därför, att föreskriften om utmätningsmannens skyldighet att underrätta gäldenären om sökt införsel samt om rätt för den senare att på förhand framställa sina invändningar och önskningar bör ur förslaget utgå. Möjligen kan det i anledning av en sådan förändring ifrågasättas, att vederbörande skattskyldiga i kungörelsen om uppbörden eller på annat sätt underrättas om att uraktlåtenhet att betala utskylderna medför påföljd av införsel.»

Det må även framhållas, att enligt 4 § i restindrivningsförrordningen *utmätning* för utskylder kan ske utan underrättelse till gäldenären och i hans frånvaro. Vid sådant förhållande synes en sådan åtgärd som införsel, vilken väl får anses mindre ingripande mot gäldenären än utmätning, kunna vidtagas utan underrättelse.

Av nu angivna skäl bör enligt min uppfattning någon ändring icke företagas i § 21 mom. 1) i nu gällande lag, varav följer, att såväl mom. 1) som mom. 4) i nämnda § enligt Kungl. Maj:ts förslag böra utgå, samt att mom. 5), 6) och 7) i samma § böra erhålla numren 4), 5) och 6).

I övrigt instämmer jag med utskottsmajoriteten.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

1) att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick godkännas, måtte för sin del antaga följande förslag till

L a g

**om ändrad lydelse av 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 (nr 380)
om införsel i avlöning, pension eller livränta.**

Härigenom förordnas etc. (se propositionen) — — — — — följande ändrade lydelse:

6 §.

Lika med propositionen.

7 §.

Lika med propositionen.

8 §.

Lika med propositionen.

21 §.

Häftar någon etc. (se propositionen) — — — — — tillägg och undantag:

- 1) Vad i 3 §, 10 § andra punkten och 17 § stadgas skall ej gälla (= nu gällande lag).
- 2) Sedan — — — — — tillämpning.
- 3) Beviljas — — — — — betalning.
- 4) Lika med mom. 5 i propositionen.
- 5) Lika med mom. 6 i propositionen.
- 6) Lika med mom. 7 i propositionen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1925.

2) att de i anledning av propositionen väckta motionerna, i vad de icke kunna anses besvarade genom min hemställan under 1) här ovan, ej måtte till någon riksdagens åtgärd för-
anleda.»